

[Arbejds- og Socialministeren.]

Maaned og kommer ind i mere rolige Tilstande, haaber jeg at kunne fremsætte et Forslag — muligt allerede inden den Tid —, hvorom vi maaske kan faa Forhandling igen med Socialdemokratiet, som vi havde det for 13 Aar siden.

Der er jo inden for alle Partier en ærlig Vilje til at hjælpe dem, der er paa Skyggesiden, men noget Hensyn til Muligheden af at fremskaffe de nødvendige Midler er man nødt til at tage, og naar jeg tænker tilbage paa de 16 Aar, hvori fremtrædende Socialdemokrater beklædte den Ministerpost, som jeg har for Øjeblikket, var de heller ikke helt urimelige i deres Krav. De fleste af de Hjelpeforanstaltninger, der er gennemført under Krigen, er jo gennemført efter Forhandling, og hvad er de Udtryk for? De er Udtryk for, at vi fra alle Sider erkendte, at Forholdene for de daarligst stillede kunde blive trange nok, og selv om Matematikken og Statistikken viste, at de havde faaet Dækning, undertiden lidt mere end Dækning, erkendte vi, at de havde de svageste Skuldre til at bære Byrden. Derfor var vi med til paa mangfoldige Omraader at bringe Hjælp, og jeg tænker mig, at vi frem i Tiden meget vel kan komme til at forhandle om disse Forhold igen.

Jeg skal derefter gøre nogle rent saglige Bemærkninger om det Forslag til Beslutning af Folketinget, som er forelagt fra socialdemokratisk Side.

Jeg skal ikke paa nærværende Tidspunkt fremsætte mit Syn paa Forslagets Indhold — disse Spørgsmaal er jo under Overvejelse i Ministeriet —, men jeg vil derimod give en kort saglig Redegørelse vedrørende de faktiske Forhold og de økonomiske Konsekvenser af det stillede Forslag. Desværre kommer jeg nok til at trætte Medlemmerne med en hel Del Tal, men jeg skal dog bestræbe mig for at undgaa at anvende flere end højst nødvendigt.

Der er i Øjeblikket ca. 212 000 Aldersrentenydere og 42 000 Invalidereventydere. De samlede Udgifter til Aldersrente i dette Finansaar vil antagelig komme til at udgøre godt 260 Mill. Kr., hvoraf 175 Mill. Kr. falder paa Grundbeløbene og smaa 30 Mill. Kr. paa Eengangstillæggene, medens Resten fordeler sig paa de øvrige Tillæg, Driften af Alderdomshjem og Aldersrentenyderboliger o. lign. Hvad særlig de personlige Tillæg angaar, kan jeg oplyse, at Raadighedsbeløbet i Aar udgør 25 Mill. Kr., hvoraf godt 21 Mill. Kr. kan ventes udnyttet.

De samlede Udgifter til Invalidereventy i 1945—46 vil beløbe sig til henimod 60

Mill. Kr., 34 Mill. Kr. heraf gaar til Grundbeløb, 6 Mill. Kr. til de midlertidige Tillæg, 5 Mill. Kr. til personlige Tillæg, og Resten er Udgifter til andre Tillæg og til Invaliditetforebyggelse m. v.

Det er saaledes meget betydelige Beløb, som det paahviler Stat og Kommune at udrede til disse Formaal, og man maa imødesee, at de i de kommende Aar vil undergaa en stadig Stigning, selv om det skulde lykkes os at fastholde vort Priseniveau.

Det er her navnlig Aldersrenteudgifterne, jeg tænker paa. Antallet af Invalidereventydere og hermed Udgifterne til Invalidereventy vil antagelig stige nogenlunde proportionalt med Befolkningvæksten. Men Aldersklasserne over 60 Aar vil i Fremtiden komme til at udgøre en stadig tiltagende Del af Danmarks Befolkning, og det kan naturligvis ikke undgaa at faa mærkbare Følger for vore Udgifter til Aldersrente, saafremt den Del af de over 60-aarige, som søger Aldersrente, bliver nogenlunde uforandret. En Beregning, som — ud fra denne Forudsætning — er foretaget i Ministeriet, viser, at de godt 230 Mill. Kr., som Aldersrenteudgifterne bortset fra midlertidige Tillæg andrager i Finansaaret 1945—46, hvis den gældende Lovgivning bibeholdes, i Løbet af 10 Aar vil være steget til ca. 260 Mill. Kr. og i Løbet af 25 Aar endog til 340 Mill. Kr. udelukkende paa Grund af Tilvæksten i Antallet af Rente-nydere.

Denne Omstændighed er saa meget mere alvorlig, som Antallet af Personer i de produktive Aldersklasser — fra 20 til 60 Aar —, som i de sidste 20 Aar har udgjort en stigende Del af den samlede Befolkning, i de nærmest følgende Aar kun vil stige ganske svagt og følgelig komme til at udgøre en mindre Del af den samlede Befolkning, medens Rentenyderens Antal vil tiltage. Da Størrelsen af Danmarks Nationalindkomst for en stor Del beror paa Antallet af Personer i de produktive Aldersklasser, maa ogsaa Nationalindkomstens Stigningstakt blive langsommere, medmindre der af andre Grunde, saasom tekniske Fremskridt og effektivere Produktion i det hele, vil ske en Produktionsforøgelse.

Denne Udvikling maa man have for Øje, naar man skal tage Stilling til Forslag om Ændringer i Aldersrentelovgivningen.

Før jeg gaar ind paa det socialdemokratiske Forslag, vil jeg ganske kort omtale det Forslag til Ændringer af visse Dele af Alders- og Invalidereventelovgivningen, som er fremsat i den Betænkning, der er afgivet af et Embedsmandsudvalg, nedsat af